

2021 a fost un an al contrastelor din care am avut foarte multe de învățat. Deși începutul de an aducea cu el multe incertitudini, privind anul 2021 în perspectivă, a fost un an cu multe surprize, în mare parte plăcute. Printre surprizele plăcute putem aminti randamentele foarte bune obținute pentru plasamentele mai riscante (acțiuni, mărfuri), creșteri peste așteptări ale economiilor lumii, creșteri salariale și scăderea șomajului până aproape de minime istorice.

Pe partea surprizelor mai puțin plăcute, am putut observa o creștere accelerată a prețurilor, pornind de la creșterea cererii de produse și servicii, la creșterea prețurilor la energie și gaze dar și a prețurilor carburanților. Creșterea generalizată a prețurilor s-a putut observa cel mai ușor în inflație, nivelul inflației pentru perioada octombrie 2020 - octombrie 2021 fiind de 7,94%. Din punct de vedere investițional, creșterea inflației nu ar fi o problemă dacă ea ar fi dublată de o creștere, până cel puțin la nivelul inflației, a dobânzilor pentru depozite și a randamentelor oferite de titlurile de stat. Însă diferența dintre dobânda oferită de băncile comerciale la depozite față de inflație este foarte mare - dobânda medie din sistemul bancar românesc este la nivelul de 2,5%, iar inflația este

aproape 8%.

*Independența
prin Cultură*

Pentru persoanele care țin banii în conturi de economii sau depozite, pierderea reală (pierdere din puterea de cumpărare a banilor, sau diferența între dobânda primită și inflație) va fi de aproximativ 5,5%. Dacă adăugăm la această cifră, faptul că în ultimii 4 ani inflația cumulată a fost cu aproximativ 5% peste dobânzile medii de la depozite, avem o imagine îngrijorătoare - pierderea cumulată din puterea de cumpărare a banilor, din ultimii 5 ani a fost de peste 10%. Și mai simplu spus, ceea ce puteai cumpăra acum 5 ani cu 100 lei, acum ai nevoie de 110 lei. Dacă privim inflația și din punct de vedere al finanțelor personale, sunt câteva aspecte pe care trebuie să le avem în vedere:

Primul lucru la care trebuie să fim atenți este bugetul personal. Dacă până acum, pe parcursul fiecărei luni veniturile erau egale cu cheltuielile, în condițiile unei inflații de aproximativ 8%, înseamnă că inevitabil în perioada următoare cu aceeași bani vei cumpăra cu 8% mai puțin. O posibilă soluție ar fi monitorizarea zilnică a cheltuielilor. Dacă până acum acest lucru nu a fost o prioritate, în condițiile actuale monitorizarea cheltuielilor te poate ajuta să ai o imagine mai clară a banilor cheltuiți. Fără monitorizare zilnică, nu știi exact pe ce se duc banii, cum sunt cheltuiți și cum poți eficientiza anumite cheltuieli astfel încât la sfârșitul lunii să îți rămână bani pentru lucrurile importante.

Pentru o monitorizare eficientă poți folosi mai multe metode:

- O aplicație mobilă de monitorizare cheltuieli - eu folosesc o aplicație care se numește Money Manager
- O agendă în care să treci toate cheltuielile zilnice
- Un fișier Excel în care să notezi cheltuielile.
- Pentru o monitorizare eficientă,

recomandările ar fi să faci monitorizarea în familie/în cuplu și să faci monitorizarea pentru o perioadă de minim 3 luni - vei observa după minim 3 luni anumite obiceiuri de a cheltui bani care pot fi schimbate și anumite cheltuieli care pot fi eficientizate. Al doilea lucru la care ar trebui să fim atenți este dobânda la credite. În perioade cu creșteri generalizate ale prețurilor și implicit ale inflației, există tendința de creștere a dobânzilor la credite. Pe lângă inflație, o creștere a dobânzilor la credite poate scădea și mai mult sumele avute la dispoziție pentru cheltuieli. Un lucru pe care îl poți face este refinanțarea creditelor cu dobânzi variable, cu unele noi cu dobânzi fixe.

Chiar dacă, pentru moment, creditele cu dobândă fixă au o dobândă un pic mai mare față de cele cu dobândă variabilă, pe măsură ce dobânzile cresc, opțiunea cu dobândă fixă îți va oferi un cost mai mic și liniștea și predictibilitatea costurilor în perioade mai tulburi. De exemplu, pentru un credit de 50.000 euro, o creștere de 2% a dobânzii, înseamnă o creștere de 1.000 euro/ an a ratei. Dobânda fixă ajută la blocarea dobânzii la procentul actual, o eventuală creștere a dobânzii neavând un impact asupra ratei tale. Al treilea lucru important este creșterea nivelului personal de educație financiară. Există nenumărate resurse online disponibile iar în ultimii ani s-au făcut pași importanți pentru creșterea nivelului de educație financiară. Atât organizațiile non-profit, cele guvernamentale cât și demersurile individuale ale diferitelor persoane implicate în procesul de creștere a nivelului de educație financiară din România începe să dea roade.

Există nenumărate resurse care pot fi folosite pentru a înțelege mai bine cum funcționează banii, cum funcționează piața de capital, cum putem să eficientizăm finanțele personale și cum putem să facem mai mult/mai bine cu resursele pe care le avem la dispoziție. Majoritatea acestor resurse pot fi găsite gratuit, tot ceea ce trebuie făcut este să conștientizăm importanța acestui domeniu și cum, o viață financiară sănătoasă, ne poate îmbunătăți celelalte aspecte ale vieții.

În era informației cred că nu accesul la informații este problema ci faptul că avem prea multe informații și nu știm cum să le folosim. Ce ne poate ajuta în perioada următoare este să căutăm resurse de încredere despre subiecte precum ciclurile economice, inflația și instrumentele financiare care performează bine în perioadele de inflație, despre riscurile în investiții și despre diferențele între investiții pe termen scurt, mediu și lung.

Al patrulea aspect este diversificarea portofoliului de instrumente financiare. Așa cum am evidențiat în mai multe rânduri pe parcursul acestui articol, a ține banii exclusiv în conturi de economii sau depozite nu mai este o soluție, pentru a reuși conservarea banilor (adică obținerea unui randament egal cu rata inflației), trebuie folosite diferite instrumente financiare precum: • titluri de stat • fonduri mutuale • obligațiuni • acțiuni În funcție de profilul tău de risc, de perioada pe care dorești să investești și de experiența acumulată, poți alege unul sau mai multe instrumente financiare care te pot ajuta la atingerea obiectivelor financiare pe termen mediu și lung.

Anul 2022 poate fi un an mai bun și dacă te pregătești din timp pentru mai multe scenarii posibile. În general după ani cu creșteri puternice ale

PIB-ului național, cu salarii în creștere, cu creșterea prețurilor pe toată linia, inclusiv în zona imobiliară, ne putem aștepta la o perioadă de stagnare sau, de ce nu, la o perioadă de scădere economică. Pentru astfel de perioade este bine să te pregătești atunci când îți este bine, când ai venituri în creștere și piața este în creștere. O idee de a te pregăti pentru această perioadă ar putea fi constituirea unui fond de rezervă (de urgență) care să acopere cheltuielile tale și ale familiei tale pentru o perioadă de 3 până la 6 luni. Aceste sume de bani vor fi utilizate doar pentru apariția unor evenimente nedorite și cu posibil impact devastator (pierderea locului de muncă, o problemă de sănătate mai gravă, divorț, decesul partenerului, etc.).

Totodată aceste sume de bani trebuie plasate în investiții conservatoare (conturi de economii, depozite, titluri de stat, fonduri de obligațiuni) și lichide (să poată fi răscumpărate în termen de 3-4 zile). Aceste sume de bani sunt așa numiții "Bani albi pentru zile negre". Nu te lăsa vrăjit de câțiva ani de creștere sperând că lucrurile vor fi la fel și în viitor. Fii prevăzător și pregătește-te din timp și pentru evenimente neprevăzute. Bine ai venit 2022. Cu puțină atenție la cheltuieli, înțelegerea unor concepte de bază din zona finanțelor personale, cu răbdare și disciplină, putem face din 2022 un an foarte bun din punct de vedere financiar. Spor la educație financiară, economisire și investiții profitabile! www.educatsibogat.ro

Mihai Constantinescu

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*